

FÜGGETLEN RENDESZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502

Ügyszám: FRP/734/2013/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

75/2014. (III. 26.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2013. szeptember 2-án a Budapesti Rendőr-főkapitányság egyik kerületi Rendőrkapitányságán előterjesztett **panaszát** a 2014. március 26-án megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító rendőrkapitányság vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, illetve alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1.) A panaszos 2013. szeptember 2-án személyesen tett bejelentést a Budapesti Rendőr-főkapitányság (továbbiakban: BRFK) egyik kerületi Rendőrkapitányságán (továbbiakban együtt: illetékes rendőrkapitányság), amelyben egy 2013. augusztus 31-én foganatosított rendőri intézkedést kifogásolt. Az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK) Ellenőrzési Szolgálatára 2013. október 11-én terjesztette fel a panaszt a Testületnek, ahol az ügy 2013. október 16-án került iktatásra.

Az illetékes rendőrkapitányságon felvett jegyzőkönyv szerint a panaszos 2013. augusztus 31-én éjjel 1 órakor a Budapest, V. út * szám (M. áruház) előtt állt barátnőjével, N. K.-val, éppen

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

beszélgettek. Két rendőr ekkor hozzájuk lépett, elkérték az igazolványaikat, lekérdezték adataikat a nyilvántartásból, majd megkérdezték a panaszostól, hogy bevallja-e a prostitúciót. A panaszos nemmel felelt, erre a rendőr közölte, hogy akkor feljelentéssel él a panaszos ellen. A panaszos barátja (N. Sz.), illetve még egy személy (S. I.) ekkor odalépett a panaszoshoz és barátnőjéhez. A panaszos megkérdezte a rendőr nevét (L. L.), aki ugyan azt nem mondta meg neki, de le tudta olvasni az egyenruhájáról. A panaszos megjegyezte a rendőrnek, hogy megint zaklatja, utalva ezzel egy hat évvel ezelőtti esetre, amikor a panaszos feljelentette a rendőrt, azonban az eljárást akkor megszüntették. A rendőr tagadta, hogy zaklatná a panaszost, elmondta, hogy ami itt történik, az prostitúció. A panaszos megkérdezte, hogy milyen bizonyítéka van rá, a rendőr erre annyit felelt, hogy „nincs bizonyítéka, de majd lesz”, illetve, hogy „fogad egy láda pezsgőben, hogy fogja ő még a panaszost bevinni”.

A panaszos szerint a rendőr nem megfelelő hangnemben beszélt a barátjával, mert a bűnözőkkel szemben szokásos stílust engedett meg magának, és kiabált is: L. L. azt mondta a barátjának, hogy kussoljon, illetve közölte, hogy ha beviszi a panaszost egyszer 72 órára, akkor arra vár, hogy N. Sz. közbelépjen. A rendőr arra is utalt, hogy tisztában van a barátja mocskos kapcsolataival. A rendőr a beszélgetést azzal zárta, hogy visszatért a kerületbe és „lehet rettegni”.

A panaszos bejelentésében kérte, hogy a történeteket a Testület vizsgálja ki.

2.) Az előadó testületi tag 2013. október 22-én kelt levélben tájékoztatta a panaszost a Testületre irányadó hatásköri és eljárásjogi rendelkezésekről, valamint felhívta, hogy a panaszos barátjára vonatkozó kifogások tekintetében a panaszos mellékeljen meghatalmazást, vagy N. Sz. terjesszen elő saját nevében (aláírásával ellátott) panaszt. Az azóta eltelt időszakban a panaszostól meghatalmazás, illetőleg N. Sz. sérelmeire vonatkozó új beadvány nem érkezett a Testülethez.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az ORFK Ellenőrzési Szolgálatán keresztül az illetékes rendőrkapitányságtól, valamint megküldeni kérte az ügyvel kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat és a konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját. A rendelkezésre bocsátott iratokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatóak.

1. Az intézkedés napján készült szabálysértési feljelentés szerint a panaszossal szemben a illetékes rendőrkapitányság Rendészeti Osztály Körzeti Megbízott alosztály állományába tartozó L. L. r. hadnagy és K. T. r. főörzszászlós intézkedtek, mivel szolgálatuk teljesítése alatt észlelték a Budapest, V. út *. szám előtti járdán sétálgató panaszost, aki szexuális szolgáltatás nyújtása céljából az arra járó autósok figyelmét integetéssel kívánta felhívni.

A feljelentés szerint a panaszos a megadott címen már többször végzett prostitúciós tevékenységet. A r. hadnagy a panaszost igazolásra szólította fel, aminek a panaszos eleget is tett, illetve a rendőr kérdésére válaszolva elmondta, hogy egészségügyi kiskönyvvel nem rendelkezik.

A panaszossal közölte L. L. r. hadnagy, hogy szabálysértést követett el, amit a nevezett személy nem volt hajlandó elismerni arra való hivatkozással, hogy ő csak a barátnőjével találkozott, nem végez prostitúciós tevékenységet. Ekkor a panaszos tájékoztatva lett, hogy szabálysértési feljelentést tesznek ellene, amit ő tudomásul vett, azonban közölte, hogy mivel

folyamatos rendőri zaklatásnak van kitéve, feljelentést fog tenni L. L. r. hadnagy ellen, és eléri, hogy lefokozzák őt. Az intézkedés során a panaszos a különleges adataira nem nyilatkozott, és az erre rendszeresített nyomtatvány kitöltését megtagadta.

2. Az intézkedést foganatosító L. L. r. hadnagy 2013. szeptember 30-án kelt jelentésében a következőként számol be az intézkedésről.

Az intézkedés az előírás szerint napszaknak megfelelő köszönéssel, bemutatkozással, valamint a szolgálati hely megnevezésével vette kezdetét. A panaszos a tiltott prostitúció szabálysértését követte el, amelyet nem ismert el, majd az adatok lekérése során közölte a r. hadnaggyal, hogy le fogja szereltetni, és komoly kapcsolatokkal rendelkezik, akik ebben segíteni fogják. A beszélgetés közben megjelent a panaszos élettársa, aki próbált bekapcsolódni az intézkedésbe, de a r. hadnagy határozottan felszólította őt, hogy attól maradjon távol, ne akadályozza azt. Erre a panaszos élettársa (N. Sz.) is közölte, hogy feljelenti őt, de nem tette hozzá, hogy miért.

Az intézkedés végén a panaszost tájékoztatták, hogy ellene szabálysértési feljelentést tesznek, és amennyiben folytatja a szabálysértést, előállítják a kerületi rendőrkapitányságra.

Az intézkedés hangnemével kapcsolatban a jelentés leszögezni, hogy egyikükre sem tett sértő kijelentéseket, határozottan közölte velük a mondanivalóját, amit a panaszos és társai folyamatosan megpróbáltak túlkiabálni.

3. A 2013. szeptember 30-án kelt hivatalos feljegyzés szerint a panasz kivizsgálása érdekében kitűzött tárgyalást (2013. szeptember 30-án, 13 órakor) nem tartották meg, mivel a panaszos a hivatalos értesítés ellenére azon nem jelent meg, és távolmaradását sem jelezte. A rendőrség mellékelte a panaszos értesítését is, amelyet a bejelentésében megadott lakcímére kézbesítettek. (A panaszos bejelentésben tartózkodási helyet is megjelölt.)

4. A 2013. október 3-án készült parancsnoki kivizsgálás a panaszosi beadvány, illetve az intézkedést végrehajtó L. L. r. hadnagy által írt jelentés tartalmának ismertetését követően a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) intézkedési kötelezettséget előíró 13. §., illetve az azonosítási kötelezettséget előíró 20. § (2) bekezdésére, valamint a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 5. §. (1) bekezdésére hivatkozva megállapítja, hogy a hatályos jogszabályok alapján az intézkedő L. L. r. hadnagy és K. T. r. törzsszászlós a foganatosított intézkedés során szakszerűen és jogszerűen jártak el.

5. Az illetékes rendőrkapitányság 2013. október 7-én kelt határozatával a panaszos rendőri intézkedés ellen benyújtott panaszát, mint alaptalant, elutasította.

6. Az illetékes kapitányságvezető 2013. november 7-én kelt, a BRFK Hivatalának vezetőjének címzett intézkedést összefoglaló tájékoztatása az alábbiakra tér ki. (A Testület kizárólag az új információkat ismerteti.)

Az intézkedés oka az adott szabálysértés megszüntetése és szankcionálása volt, ezt az intézkedő rendőrök közölték is a panaszossal. Az intézkedés időpontjában a kerület V. úti teljes szakaszán fokozott ellenőrzés volt elrendelve.

A panaszos viselkedése addig együttműködő volt, amíg ki nem derült számára, hogy a szabálysértést szankcionálni kívánják, ettől kezdve ellenséges lett, de kényszerintézkedés alkalmazására nem volt szükség. Az intézkedés hangneme határozott volt, a tényekre hagyatkozott, így a pezsögben történő fogadásra vonatkozó panaszosi állítás nem felel meg a

valóságnak, mivel ugyanolyan bánásmódban részesült a panaszos, mint bármelyik más szabálysértő. A panaszossal szemben az eset miatt szabálysértési eljárás indult.

III.

A Testület a panaszbeadványban foglaltak kapcsán elsőként azt értékelte, hogy hatásköri szabályai mely panaszosi sérelmek vizsgálatát teszik lehetővé.

1. A Testület eljárását az Rtv. a IX. Fejezetében, Jogorvoslatok alcím alatt szabályozza. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése a következőként rendelkezik.

„**Akinek** a IV–V. Fejezetben – a 46/A–46/C. § kivételével –, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette, választása szerint

- a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez **vagy**
- b) kérheti, hogy – amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá – panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kiletétől függően
 - ba) az országos rendőrfőkapitány,
 - bb) a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy
 - bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója bírálja el.”

Az idézett rendelkezés értelmében a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások vizsgálata tartozik, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházatsomag-jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),
- a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.) tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

a) A panaszos az intézkedés másnapján személyesen tett panaszt az intézkedést foganatosító rendőrkapitányságon, és az Rtv. 92. § (1) bekezdésében biztosított választási jogával élve kérte, hogy ügyében a Testület folytasson le vizsgálatot.

A panaszos által megtett nyilatkozat alapján a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (továbbiakban: Ket.) 32. § (1) bekezdése [„*Ha az ügy érdemi eldöntése olyan kérdés előzetes elbírálásától függ, amelyben az eljárás más szerv hatáskörébe tartozik, vagy ugyanannak a hatóságnak az adott ügygel szorosan összefüggő más hatósági döntése nélkül megalapozottan nem dönthető el, a hatóság az eljárást felfüggeszti.*”] alapján az Rtv. 93. § (4) bekezdésben foglalt szabály mintájára a rendőrkapitányság a panasz eljárás felfüggesztését követően gondoskodik az ügy Testülethez történő áttételéről. (Ahogyan 2013. október 8-án a BRFK Hivatalán keresztül megtörtént az ügy felterjesztése ORFK Ellenőrzési Szolgálatához, majd onnan tovább a Testülethez.)

Tekintettel arra a tényre, hogy a panaszos úgy nyilatkozott, hogy a Testület eljárását választja, valamint arra, hogy a Ket. 114. § alapján lehetőség van a jogszabályt sértő határozat visszavonására, a Testület a panaszt az érdemi határozat ellenére befogadta és vizsgálta a benne foglaltakat.

b) A fentebb idézett hatásköri rendelkezések szerint a Testület eljárását – akár személyesen, akár képviselő útján – csak az a személy kezdeményezheti, akit a rendőri intézkedés érintett (illetőleg meghatalmazással a panaszos képviselőjében eljáró más személy), ezért a Testületnek vizsgálnia kell, hogy a panasz az arra jogosulttól származik-e. A panaszos kifogásolta, hogy a rendőr milyen hangnemben beszélt az élettársával: kiabált vele, megfenyegette, illetőleg nem megfelelő stílusban kommunikált vele.

Ezen kifogások tekintetében a Testület megállapította, hogy ezen sérelmekkel kapcsolatban a panaszos élettársa lett volna jogosult beadványt előterjeszteni, illetőleg a panaszos élettársa képviselőjére vonatkozó meghatalmazást csatolhatott volna. A panaszosnak küldött levél – melyet a visszaérkező tértivevény szerint 2013. október 25-én átvett – tájékoztatása kiterjedt erre a tényre, azonban ennek ellenére az azóta eltelt időszakban a panaszostól meghatalmazás, illetőleg N. Sz. sérelmeire vonatkozó új beadvány nem érkezett a Testülethez.

A panaszos azon kifogásával kapcsolatban, melyek az élettársára vonatkoztak, a Testület hatáskörének hiánya miatt nem jogosult vizsgálatot folytatni.

IV.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye Szabadság és Felelősség fejezetének VI. cikkben foglalt személyes adatok védelméhez fűződő jogát, a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogát, az alábbiak szerint.

1.) A Testület a panaszolt rendőri intézkedés kapcsán először az intézkedés jogalapját vizsgálta, azt, hogy a rendőrség a panaszost indokoltan, kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában vont-e intézkedés alá.

a) A panaszos kifogásolta, hogy ő csak a barátnőjével találkozott és beszélgetett, ennek ellenére intézkedés alá vonták.

A rendőrségi iratok arról számoltak be, hogy az intézkedés napján, éjjel 1 órakor észlelték, hogy a panaszos a V. úton a járdán sétál és az arra járó autósok figyelmét integetéssel kívánja felhívni magára, szexuális szolgáltatás nyújtása céljából.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülmény vagy cselekmény észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 9. §-ának (1) bekezdése azzal egészíti ki a fenti szabályt, hogy a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki. A 8. §-a szerint pedig a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást.

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (továbbiakban: Szabs. tv.) XXIII. Fejezetében, az elzárással is sújtható szabálysértések között a következő módon szabályozza a tiltott prostitúció szabálysértés tényállását.

„172. §. Aki a külön törvényben, vagy törvény felhatalmazása alapján hozott önkormányzati rendeletben a szexuális szolgáltatással összefüggő korlátozást, illetve tilalmat megszegi, szabálysértést követ el.”

A szabálysértéssel összefüggésben a szervezett bűnözés, valamint az azzal összefüggő egyes jelenségek elleni fellépés szabályairól és az ehhez kapcsolódó törvénymódosításokról szóló 1999. évi LXXXV. törvény (továbbiakban: külön törvény) 4. § h) pontjára is szükséges utalni, mely szerint:

„h) védett övezet: a közterületnek az e törvény, illetve a települési (Budapesten a fővárosi) önkormányzat (a továbbiakban: önkormányzat) képviselő-testülete rendeletében meghatározott azon része, ahol a prostituált a szexuális szolgáltatásra nem ajánlkozhat fel, szexuális szolgáltatást nem nyújthat.”

A külön törvény értelmező rendelkezéseinek 4. § k) és l) pontja a következő definíciókat tartalmazza:

„k) szexuális szolgáltatásra felajánkozás: a prostituátnak közterületen vagy nyilvános helyen máshoz címzett, a szexuális szolgáltatása nyújtására irányuló szóbeli felhívása (aktív felajánkozás), a prostituátnak a szexuális szolgáltatásra irányuló ráutaló magatartása (passzív felajánkozás), illetve a szexuális szolgáltatást igénybe venni kívánó felhívásának elfogadása;

A 7.§ (1) bekezdés határozza meg, hogy e törvény szerint mi minősül a védett övezetnek:

a) a közútnak a közúti járművek közlekedésére szolgáló területe;
b) az autópályától, az autóúttól, illetve lakott területen kívül az egy-, illetve két számjegyű főútvonalától számított 100 méteren belüli terület;

c) lakott területen a főútvonalától számított 50 méteren belüli terület;

d) a népképviselői, közigazgatási, bírósági, ügyészi szervek, valamint diplomáciai és konzuli képviseletek és az ezzel egy tekintet alá eső nemzetközi szervezetek és tagjaik elhelyezésére szolgáló épületek, köz- és felsőoktatási, köznevelési, gyermekjóléti és gyermekvédelmi, szociális, közművelődési feladatok ellátására rendelt épületek, a személyforgalom célját szolgáló terminálok (repülőtér, pályaudvar, hajóállomások), a nyilvántartásba vett egyházak szertartásaira szolgáló intézmények, a Magyar Honvédség objektumai, valamint

a temetkezési és egyéb kegyhelyek területén, illetve a közterületen az azokról számított 300 m távolságon belüli terület;

e) az olyan mellékutcák, ahol a kiskorúak oktatását, nevelését, gyógyítását, tartós elhelyezését szolgáló, valamint gyermekjóléti és gyermekvédelmi intézmény működik.

[(2) Az (1) bekezdés b)-d) pontjaiban meghatározott távolságot közterületen az épület, illetőleg a közút határvonalának bármely pontjától lehet számítani.

(3) A többlakásos ház közös tulajdonban vagy használatban álló területén, közterületen elhelyezett létesítményekben, illetőleg járműben, valamint a védett övezeten belül a nem lakás céljára szolgáló helyiségben a prostituált szexuális szolgáltatást nem nyújthat.]

Szükséges még utalni a külön törvény 9. § -ára is.

„(1) A prostituált a szexuális szolgáltatása igénybevételére csak 18. életévét betöltött személyt hívhat fel, illetőleg csak 18. életévét betöltött személy erre irányuló ajánlattételét fogadhatja el.

(2) Tilos a szexuális szolgáltatásra felajánkozás mást, illetőleg *másokat zaklató módja*.”

(3) A prostituált szexuális szolgáltatásra akkor ajánlkozhat fel, ha rendelkezik az egészségügyért felelős miniszter rendeletében előírt orvosi igazolással.”

[Az értelmező rendelkezés 4. §. 1) pontja határozza meg a szolgáltatás felajánlásának másokat zaklató módját, a következők szerint:

„1) a szexuális szolgáltatás zaklató jellegű felajánlása: *más személy mozgásának, illetve a más személy által vezetett jármű elindulásának, mozgásának megakadályozása, megzavarása, agresszív, szeméremszérvő szóbeli felhívás, illetőleg a prostituált erre utaló magatartása.*”]

A szabálysértési feljelentés tartalmazza, mely szerint a V. út meghatározott szakasza védett övezetnek minősül, és feljelentés kitér arra is, hogy a rendőr kérdésére válaszolva a panaszos elmondta, hogy egészségügyi kiskönyvvel nem rendelkezik. Ugyanakkor a fenti rendelkezésekből egyértelműen kitűnik, hogy a törvény 4. § h) pont alapján védett övezetben a 9.§ (1)-(3) bekezdésben írt feltételek teljesítésével is tilos a felajánkozás. A panaszos az intézkedés során mindvégig tagadta a szabálysértés elkövetését, és azt állította, hogy csak a barátnőjével beszélgetett.

A Testület ezen a ponton szükségesnek tartja felhívni a figyelmet töretlen gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga.

A Testület álláspontja szerint a rendőrök által leírt panaszosi cselekmény felvetette annak a gyanúját, hogy a panaszos szabálysértést követett el. Ez az **Rtv. 13. §-a értelmében rendőri beavatkozást tett szükségessé, intézkedési kötelezettséget keletkeztetett, így intézkedés alá vonásával a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga nem szenvedett sérelmet.**

b) A panaszos igazoltatásával összefüggésben a Testület a következő megállapításokat teszi.

Az Rtv. 29. § (1) bekezdése az igazoltatással összefüggésben a következőket rögzíti.

„A rendőr a feladata ellátása során

a) igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani,

b) az igazoltatott személyt lakcímének, tartózkodási helyének – az igazoltatott választása szerint – a lakcímet igazoló hatósági igazolvánnyal vagy más alkalmas dokumentummal történő igazolására, vagy a lakcímrre, tartózkodási helyre vonatkozó nyilatkozattételre kérheti fel, valamint

c) amennyiben a 24/A. § (1) bekezdésében meghatározott személy felkérése alapján igazoltat, úgy az igazoltatott személyt a b) pontban megjelölt adatok igazolására, vagy ezen adatokra vonatkozó nyilatkozattételre kéri fel.”

A Testület az a) pontokban a Testület már kimondta, hogy a fentiek szerint fennállt a gyanúja annak, hogy a panaszos szabálysértést követett el, ezért a közrend, közbiztonság védelme érdekében foganasított igazoltatáshoz szükséges ok fennállt, tehát a rendőrök kellő jogalap birtokában kezdték meg a panaszos igazoltatását.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő joga.

(Erre a megállapításra való tekintettel a Testület már nem vizsgálta azon körülményt, hogy a V. út teljes szakaszán az intézkedés időpontjában fokozott ellenőrzés volt elrendelve.)

2.) A Testület ezt követően a szolgálati fellépés módját vizsgálta.

A panaszos sérelmezte, hogy az intézkedő rendőr a nevét felszólítása ellenére sem árulta el, arról csupán a kitűzött névtábláról szerzett tudomást.

Az intézkedő rendőr jelentése arról számolt be, hogy a r. hadnagy az intézkedés kezdetén a napszagnak megfelelően köszönt, bemutatkozott, és megjelölte szolgálati helyét. A parancsnoki kivizsgálás is ezt erősítette meg.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt köteles nevét, azonosító számát, illetve az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Ez alól egyetlen eset kivétel, nevezetesen, ha ez a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, ebben az esetben ugyanis az intézkedés befejezésekor kell az igazolására szolgáló lépéseket megtenni.

A rendőri intézkedés alakosságait tovább részletezi a Szolgálati Szabályzat 5. §-ának (1) és (2) bekezdése. A hivatkozott jogszabályhelyek szerint az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszagnak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelegéssel kezdi meg. A rendőri intézkedés eredményességének veszélyeztetésére figyelemmel a fentiek intézkedés megkezdését megelőző közlése akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati

igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.

Ezen rendelkezések bizonyos elemeinek a Testület garanciális jelentőséget tulajdonít, hiszen az így kapott tájékoztatás alapján kerül az intézkedés alá vont személy olyan helyzetbe, hogy magatartását megfelelően az intézkedéshez igazíthassa, illetve képes legyen megítélni a rendőri fellépés jogszerűségét és megfelelően tudjon élni a panaszhoz és a jogorvoslathoz való jogával.

A rendelkezésre álló iratokból megállapítható, hogy az intézkedés kezdetén történeteket illetően a panaszos és a rendőrök nyilatkozatai egymástól eltérnek.

A Testület a rendelkezésére álló bizonyítási eszközök szűkös volta miatt nem tudta feloldani a rendőri és a panaszosi előadás közötti azon ellentmondást, hogy az eljáró rendőrök az Rtv. 20. § (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően az intézkedés megkezdése előtt közölték-e panaszossal nevüket, azonosító számukat, illetve az intézkedés tényét és célját, ezért **a Testület úgy foglalt állást, hogy a panasz ezen része vonatkozásában a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának sérelme nem megállapítható.**

3.) A Testület ezt követően vizsgálat tárgyává tette a rendőrök által használt hangnemet.

A panaszos kifogásolta az intézkedés hangnemét és stílusát, a beadvány szerint a rendőr azt mondta neki, hogy „egy láda pezsgőben fogad, hogy fogja ő még a panaszost bevenni”, illetve, „hogy még nincsen bizonyítéka a szabálysértésre, de majd lesz”.

A rendőrök valamennyi jelentésükben cáfolták a panaszbeadványban szereplő párbeszéd elhangzását, azt tartalmazzák, hogy a panaszbeadvány állításai valótlanok. A jelentések azt is rögzítették, hogy az intézkedés határozott, de nyugodt hangnemben és körülmények között zajlott, a tényekre hagyatkozott, azaz ugyanolyan bánásmódban részesült a panaszos, mint bármelyik más szabálysértő.

A rendőr magatartásával kapcsolatban a Testület felhívja a figyelmet az Rtv. 2. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezésekre. Az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

Az intézkedő rendőröktől – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaitól – minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Az említett rendelkezés alapján a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége, ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

A Testület ezzel kapcsolatban szükségesnek tartja kiemelni a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét, amelynek 1. pontja előírja: a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület továbbá jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

A jelen esetben a bánásmóddal kapcsolatos panaszosi, illetve a rendőri előadás oly mértékben vannak ellentmondásban egymással, hogy további rendelkezésre álló bizonyíték hiányában az ellentmondás nem oldható fel, **ezért a Testület nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy az intézkedő rendőr betartotta-e az Rtv. 2. § (1) bekezdésében foglaltakat, ezért a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme nem volt megállapítható.**

V.

A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy az intézkedést foganatosító rendőrség jogszerűen vonta intézkedés alá a panaszost, és a panaszos igazoltatásával összefüggésben nem állapított meg jogsérelmet, a Testület azt jogszerűnek ítélte. A Testület a rendelkezésre álló adatok alapján nem tudta megállapítani, hogy sérült-e a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga az Rtv. 20. §-ának betartásával, illetve a rendőrök által tanúsított hangnemmel összefüggésben.

Mindezekre tekintettel a Testület a panasznak az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez való áttételéről döntött az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján.

Budapest, 2014. március 26.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag